

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenredni ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijače velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

„Potrpljenje!“

Saj res! Mi Slovanje avstrijski imamo posebno srečo. Če je lepo vreme ali če dež gre, zmirom smo „nepripravani“. Enkrat „nij nikogar doma“, če trkamo za svojo ravnopravnost, drugič nam rekó „drugič priti“, tretjič je še prezgodaj in gospoda še niso oblečeni.

Zdaj smo baje zopet prezgodaj prišli, mi Slovenci in Čehi. Ministri niso še s toaletto gotovi, a mi smo tako nepotrpljivi, da uže trkamo.

Potrpljenje imejte! Saj so se ministri komaj še useli na svoje stole, a uže jih nadlegujete vi Slovenci, Čehi, Moravci! Imejte potrpljenje!

To nam pridigujejo oficijozni in tudi nekateri nam nesovražni diplomatizujoči politiki, ki še zmirom verjemó, da se dan danes da kaj političnega doseči samo s pravilnim komplimentom in dobro besedo.

Ali mi se glede tega skladamo s češkimi „Narodnimi listi“, ki govoré navzoti temu „tolaženju“ in pomirjevanju, da če je kedaj, je tukaj teško, ne pisati satire.

Potrpljenje! Da, némamo li ga uže toliko let in še kako veliko? Nij li baš potrpljenje óna lastnost slovanska, za katero se moremo ljubemu Bogu zahvaljevati s pristavkom, da bi mu bili še bolj hvaležni, ko bi nam Slovanom bil dal osodo boljšo, da bi baš tega potrpljenja menj potrebovali.

Kaj pa vendar tako velicega in tako razburljivega zahtevamo, da se tolažljivci in oficijozni odganjalci naši bojó, da ne bi mi Slovenci s svojim hitrim in preglasnim terjanjem motili začetno teško delo Taafejevo? Nič kot to, kar je uže po pravu naše,

ustavo in nje člena 19 izvedenje. Kaj je to strašnega, preneglega? Koliko je vendar uže óni člen ustave star? Nij li uže Beust Tomanu obetal njega uresničenje? Nijso li naše terjatve take, kakor jih vsak narod uže kot samo ob sebi razumljive smatra. Z Bošnjaki se uraduje narodno, šole za njih se bodo snovale narodno, zakaj bi le mi Slovenci morali zmirom s tujim nemškim uradom in s tujo nemško šolo imeti „potrpljenje“.

S potrpljenjem nam nij prav nič pomagano. Mi Slovenci vidimo, da, če se ne oglasamo sami, nihče nas ne klicati in vprašati, ali je nam tudi česa treba. „Imejte potrpljenje!“ nam se je reklo tudi ob Hohenwartovem času, imeli smo ga, a nič dosegli. Nij brez dvombe gotovo, da dosežemo pod Taafejevem več, kajti odkar je v Avstriji konstitucionalizem, sijalo je tudi našemu narodu od daleč solnce narodne ravnopravnosti, ali le kratko časa, ker prišli so vselej oblaki in ga zakrili. Zdaj zopet zora sveti. Predolgo smo jo čakali, da je ne bi zdaj klicali. Predolgo smo narodno stradali, da ne bi zdaj glasno prosili kruha pravičnosti. Kdo bode nam zameril, če trkamo precej in silimo?

Ako oficijozen list — (te vrste listi so zdaj čudni in ubožci uže sami o sebi ne vedó, ali so moško ali žensko) — ako stara „Presse“ vpraša: kaj misli vendar samo 14 slovenskih poslancev veličih „koncesij“ doseči! — mora ves slovenski narod brez vsega potrpljenja glasno zagrmeti, da mi in naši slovenski poslanci, če jih je prav res vseh skup le 14, ne prosimo nobenih koncesij, nobenih dobrot ni milostij, — nego le terjamo svoje svete ustavne pravice, ustavne garancije svojega narodnega obstanka, državno varstvo

zoper germanizacijo v naših uradih in šolah. Slovanje smo in ostati hočemo!

Naj imajo potrpljenje drugi, ki ga lažje imajo nego avstrijski Slovani.

Naši slovenski poslanci, glasniki našega naroda pač vidijo jasno na ubozih Rusinih, kaj prinaša „potrpljenje“ in „diplomatično“ čakanje ugodnega časa ter laskanje vsemu dvomljivemu oportunistu. Kako potrpljivo in ustavovercem pokorno so Rusini v državnem zboru mamelukovali! Kaj jim je to potrpljenje prineslo? Pogubo. Narod jim je apatičen postal, dosegli zanj niso ničesa, in propali so pri volitvah. Pri nas je bilo to narobe. Baš oni naši poslanci, ki so se najenergičneje potezali za narodno ravnopravnost in za brezozirno izvedenje narodne ravnopravnosti, imajo — kakor so zadnje volitve pokazale — največje zaupanje v našem narodu, a pobijalec teh naših narodnih teženj, zloglasni renegat Dežman je celo v Ljubljani propal.

Zatorej hočemo Slovenci pač imeti potrpljenje v vstrajnosti borbe za svete pravice narodnosti svoje; ali óne vrste „potrpljenja“, ki bi zdaj katerim koli oprezovalnim in strašljivim državnikom molčalo še toliko in toliko časa, da se ne moti kakov plan, tega ne bomo odobraval nikoli in tega ne more nihče pravičen od nas terjati, če res pozná, kakó smo in kaj hočemo, ter kaj imamo terjati pravico.

Naši poslanci naj bodo silni in naj bodo sitni. Drugače nas bodo zopet odrivali od sv. nikoli do sv. kadar-bo-mogoče. Izgubiti némamo ničesa. Dobiti bi morali veliko. Vsega itak ni ne terjamo. Da bi vsaj nekaj za zdaj dobili.

Listek.

Strix lubo.

(Črtice iz dijaškega življenja, spisal Cestnikov.)
(Konec.)

Ko je glad pritiskal strašno našega Muksla, in ko bi uže vsak drugi bil davno dal slovo željam in nadam za službo profesorsko, se je nekaj zgodilo, kar je rešilo za nekaj časa Mukslovo življenje.

Župnik v Servetah je spravljaj bažol črešnjevca uže 8 let za seme in imel ga je preko 10 vaganov prav lepega. Ko je to zvedel neki židov, je prišel kupovat ta stari črešnjevca. Župnik nij s prva hotel prodati bažola, ker je rekel, da se ne da kuhati, ampak židov ga je vendar le kupil prav ceno od župnika ter ga je prodal z dobičkom nekemu vlaškemu trgovcu. Ta ga je prodajal v štacuni par dnij, potem pa so mu ga kuharice kar v

glavo nazaj metale. Kaj bi? Mislil je in tuhtal trgovec nekaj časa, potem pa, ko je zvedel, da ga je židov kupil pri župniku v Servetah, se je podal naravnost v teologijo, misleč: bogoslovci imajo dobre zobe, bo šlo. In šlo je; prodal je ves svoj stari bažol bogoslovskemu ekonomu.

Ko so pristavili v bogoslovski kuhinji o navadnem času lonec bažola, nij bil taisti mehek do polu dne, pa je poslal ekonom po trgovca in mu je povedal, da je črešnjevca star in da se ne dá kuhati.

„Em niti nije taj bažul za kuhanje, nego je za trgovinu!“ je rekel vlah, in nij ga hotel vzeti nazaj.

To je storilo, da so Mukslu ponudili v teologiji, kamor je tudi včasih zahajal, poln lonca bažola prvi dan, potem je pa kuhar vsako jutro pristavil lonček taistega k ognju za Muksla, in ta si ga je spravil v poseben za to pripravljeni škarnicelj, ter ga je potem

kar zobal iz žepov po ulicah, doma in v šoli, kadar se mu je poljubilo.

Tako je židov rešil življenje Mukslu, ker brez židova ne bi bil župnik prodal svojega lepega črešnjevca in Struksl ga ne bi bil jedel vsak dan črez pol leta.

V šoli je bil Muksl dober linguist, matematika se mu je pač rada zapletala tudi v Zagrebu in ima se zahvaliti, da se nij skopital, jedino okolnosti, ka je profesor matematike zatisnil eno oko, ko je videl, da ima vrle sposobnosti za jezike, pa mu je prizanesel vsako leto dvakrat, na svršetku vsakega semestra.

Mene je Muksl rad imel uže v Celji, ker nijsem nigdar zakričal: „uhú!“, če je bil on blizu, tudi sicer ga nijsem dražil, in zato se je v Zagrebu najrajši držal mojega stanovanja, in vselej mi je skorigiral grško zadačo, da sem manj rdečih črt imel v svojej teki; če jih je bilo prav malo, se je Muksl

Za koroške Slovence.

Praška „Politik“ prinaša dopis iz Koroškega, ki pravi:

Koroški Slovenci nómajo nobednega svojega zastopnika v državnem zboru, akopram bi morali imeti eno tretjino vseh koroških poslancev, ker je ena tretjina vsega prebivalstva slovenska. Ali volilni red je koroškim Slovincem popolnoma neugodno nastavljen. Naravno bi bilo, ker Slovenci ne prebivajo raztreseni po Koroški sem in tja, nego skupno na južnem delu, da bi se volilni okraji naredili tam kjer so Slovenci slovenski, a kjer so Nemci nemške. Tu pak so slovenski deli tako umetno priključeni k nemškim in razdeljeni, da ne morejo nikakor izraziti in pri nobeni volitvi svoje volje. Volilni red bi se moral pravičnejše zložiti in § 19. državnih osnovnih postav resnica postati. Ustava se je napravila že pred več leti, ali akopram nij nikakršne ovire, da bi se tudi dejansko izvedla, se to vendar nij še zgodilo. Pravico Nemcem, a pravico tudi Slovincem. Slovenci mi ne zahtevamo nikakršnih koncesij, nego samo poštenost in pravico. Državno enakopravnost zaslužimo baš tako, kakor Nemci, in ker hočemo dejanske izvršitve ustavnih določeb, smo gotovo ustavovernejši nego takozvani „ustavoverci“ sami, ki imajo ustavo radi samo na papirju. In na Koroškem bi se ustava lahko izvedla, kajti Slovenci in Nemci, razen nekaterih napetnežev, prijateljsko prebivamo eden poleg drugega. Ako se tedaj govori o potrebi pomirjenja Nemcev s Slovenci, to néma nobene podloge, ker na Koroškem nij niti sluha o kakoj animoznosti mej obema narodnostima, da si se v narodnem obziru Slovincem v vseh rečeh krivica godi, ki bi se morala odpraviti.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 26. avgusta.

Češki organ „Politik“ od nedelje v članku pravi, da je pač čudno, da se zdaj nemški ustavoverci ustavljajo izpolniti ali dovoliti óne iste terjatve glede jezika Čehom (in drugim Slovanom) katere so prej sami kot opravičene priznali. „Mi imamo le reči, da bomo polno ravnopravnost v vseh oblastnih javnega življenja terjali, ker to je naša pravica. Priznati se mora enkrat, da nečemo, da bi se z nami ravnalo kot z „Avstrijci družega reda“, kot s služnim elementom. Če nam naj bo na ohranjenji Avstrije kaj ležeče, ne bo se nam imelo dajati milostne drobtine, temuč

polno pravo.“ — Tako je res, tako velja tudi za Slovence.

„Pokrok“ od zadnje sobote pa govori na adresu „ustavovernih prijateljev“ ter pravi v članku, da, ako se beró v posameznih čeških novinah nasveti, s katerimi Nemci in ustavoverci nijso zadovoljni, naj se pomisli, da le češki poslanci in na drugej strani vlada imata končno odločiti in ta dva oba nijsta še nobenega greha zoper Nemce storila.

Hrvatski zbor se snide 1. sept., da bode sprejel zakon o občinskem in mestnem urejenju.

Fml. baron Jovanović je, menda iz zdravstvenih ozirov, ker je uže v Ljubljani bolehen bil, prosil za odpust od glavne komande v Bosni in Hercegovini, in ga tudi dobil; zdaj bode prevzel glavno komando na Dunaji. Fml. Dahlen je na njega mesto imenovan.

Na Ogerskem se dela sistematično nadpomagarenjem Slovakov. Vlada jim je najprej zatvorila „Matico“, potem gimnazij, zaplenivši vse zaklade. L. 1877 zabranjena je poraba slovaškega jezika pri sodnijah v županijah čisto slovaških. Magjari potujejo okolo kot glediščni igralci in širé magjarsčino. Zdaj se je ustanovilo tudi društvo okrajnih in občinskih uradnikov; § 3 v pravilih tega društva naglasuje: negovati magjarsko narodnost, in delati na to, da se razširi.

Vnanje države.

V ruske „St. Peterburgskija Vedomosti“ piše lejtenant B. članek, v katerem dokazuje, da so Nemci v ruskih baltičskih provincijah povsod organizirali „feuerwehre“, ki imajo pa le skriven političen namen, propagando delati za nemštvo in v entualnej prihodnjaj vojski mej Nemčijo in Rusijo upor narediti na korist Nemcem. — Znano je, da so Slovanje nemško-barvane „feuerwehre“ tudi drugod instinktivno kot politično prusko-nemško naredbo slutili.

Ruske „Moskovskija Vedomosti“ pišejo o novih ministrskih izpremembah v Avstriji in pravijo: „Avstrijski Slovani nómajo uzroka ustavljati se na razširjenju meje s pridruženjem Bosne in Hercegovine, katero razširjenje jim slovanski živelj pomnoži in okrepi v skladu narodnosti monarhije.“ — Taki izreki kažejo, da se bodo i Rusi sprijaznili z okupacijo Bosne.

Nemški feldmaršal Manteufel bode ruskega carja, ko pride v Varšavo, v imenu nemškega cesarja pozdravil in odpotuje v sredo tja.

Iz Aten se telegrafuje, da so se na več krajih Krete pokazali zbrani uporni oboroženci.

Bolgarski listi se veseló pada Andrassyjevega. „Bolgarin“ piše: „Kar se nas tiče mi se moremo le veseliti da je Andrassy padel, in se nadejamo, da se bode vnanja po-

litika Avstrije izpremenila kakor tudi da se bodo odpravile zlobne nakane proti Slovanom na balkanskem poluotoku.“

Iz Carigrada se v „Pr.“ telegrafira, da je sultan ukazal albanskej ligi, da ima odpraviti svoje vojake z vseh visočin in sotesk, ki gospodstvujejo nad cesto držečo v Novi pazar. Te kraje bode zasedla regularna turška vojska. — Torej se vendar utegne pripetiti, da bodo naši zasedli Novi pazar brez novega prelivanja krvi.

Dopisi.

Iz Javorja pri Litiji 23. avg. [Izv. dop.] Denes smo v tukajšnji fari pokopali obče priljubljenega gospoda župnika Ivana Juvanca. V četrtek zjutraj je hotel iti vrli gospod še sv. mašo opraviti, a nenadoma ga je zgrabila bolezen in ob treh popoldne so zvonovi naznanjali uže tužno vest, da je fara izgubila svojega pastirja. Denes ob 8. uri pa smo ga slovesno pokopali. Mož je bil v 55 letu in pastiroval po različnih farah celih 29 let. V obče je bil mirnega in poštenega značaja in je ljubil vedno iskreno svojo slovensko domovino. Pri ljudstvu bil je priljubljen, da malo mož tako in to je kazalo tudi obilno število ljudstva pri pogrebu in obilno žalovanje po njem.

Pri tem bi imel omeniti tudi neko nerodnost. Ko so se ljudje pred farovžem zbrali, da bi počakali pokopa, pride ravno neki birič in hitro se vstopi široko pred ljudstvo, ter prične kričavo imena posameznih posestnikov, katerim je imel izročiti svoje „einladunge“, vpiti in klicati. To je vzbudilo veliko nejevolje in slednjič se je vendar našel mož, ki ga je zavrnil, češ, da je dolžnost njegova papirje po hišah raznesti in ne na očitnem in za to delo nespodobnem kraju oddajati.

Iz žuženberškega okraja

22. avg. [Izv. dop.] Zelo žalosten dogodjaj, ki se je pripetil 18. t. m. na Zverčem, (vas spadajoča pod faro Hinje) imam vam poročati. Omenjeni dan bil je v tem selu semenj; zbralo se je dokaj ljudstva skupaj, a redno in mirno se je čez dan prodajalo in kupovalo. Ob 6 popoldne pa kar nastane na cesti pretep in kakor vselej pri takej priložnosti, prihrule je dosta ljudstva zraven. Žandarji, videči ta cestni ekscez, hité tepeče pomirit in glavnega uzročnika tepeža aretirat. Pa ta pobegne v bližnjo hišo, in le z velikim trudom so ga ven dobili. Mej tem časom nabralo se je še če dalje več ljudi. — Karakteristično je za

veselil kot malo dete, in povedal je precej, kako bode blag profesor dobrim slovenskim dijakom in kako bode gnjel vse hudobne. A kadar je zvedel, da se je udala katera celjska gospodičina, je bil žalosten, in tolažiti sem ga moral, da bo tudi zanj še ostala katera, ter da bi onako te, katere so zdaj velike, uže prestare bile potem, ko bo on zvršil filozofijo. Take besede so ga precej utolažile.

Kadar me nij bilo v Zagrebu, ali če nij mogel pri meni imeti stanovanja, še včasih nij imel kam položiti trudno glavo, ko sem pa prišel v stan v nadbiskupski grad, se je Muksl precej pri portirju nastanil, kjer je bilo dosti prostora, in tam je ostal do mature.

Korespondiral je rad z menoj, samo sem mu moral za vsak list priložiti marko. Čeravno je bil Muksl pošten, se je vendar zgodilo nekatere krati, da je prodal marko, a meni je poslal nefrankirano pismo.

Kako bi mu povedal brez zamere, da mi

to nij všeč, sem si mislil, potem sem mu pa pisal iz Trsta tako-le:

„Predragi moj Muksl! Najprej te ponižno prosim, da v prihodnjič vsako pismo črno zapetaš, katero mi misliš poslati nefrankirano. Črno pomeni žalost, in resnično sem vselej nekako žalosten, kadar moram 20 kr. sr. plačati za list, kar se mi je uže trikrat zaporedoma zgodilo. Predzadnji list si sicer frankiral, pa je bil težak kot breja krava, katera misli dvojčke imeti, in tako je prišlo, da sem še jaz moral v žep seči in potem je bilo v mojem žepu, da ti po kineški povem: kling kling fuč!“

Nikoli več mi nij poslal nefrankiranega pisma, in tudi razžalil ga nijsem z mojim pisanjem.

Kako se je godilo siromaku Strikslu pozneje na univerzi v Beču, ne vém, samo to mi je znano, da je bil 4 do 5 let tam, in da nijsem nikjer čital imenovanja njegovega za

profesorja, pač pa sem čital pred mnogimi leti enkrat v starej „Pressi“ „verzeichnis der verstorbenen“, in pod to rubriko je stalo: „Bartholomäus Kovatič, studierender der philosophie.“ —

V srce me je zapeklo, ko sem to seznal! Zakaj je toliko trpel, zakaj je prestal toliko glada? — da umrje v bolnici in da ga vržejo tuji ljudje v skupni grob tačas, ko misli, da se mu bodo skoro izpolnile srčne želje, da bode dosegel cilj, katerega si je bil postavil, za katerim je težil vse svoje dni, pa mu je nazadnje zmanjkalo močij za premagati vse težave, katere so se mu sovražno stavljale na pot.

Slične smrti umrlo je žalibog uže dokaj slovenskih mladeničev po univerzah, katere je pomanjkanje živežnih sredstev spravilo v pre-rani grob!

te naše pogorske ljudi, da imajo samo dovršeno tatvino za prelomek postave, a tako en navaden domovinski tepež jim je šala; kajti upili so žandarjem: „spustite ga, saj nij nič ukradel.“ Žandarji, se ve da se niso hoteli dati podučavati, temuč v svesti, da je njih ravnanje popolnem postavno in po instrukcijah, zmenili se niso za vpitje nekajih nejevolnježev. — Pa glej, kmalu začne kámenje, opeka in polenja leteti od kmetov na žandarje in ljudstvo jih je popolnem obkolilo; bili so v velikej nevarnosti. Kaj je ostalo žandarjem početi. — Čisto postavno je sicer da si žalostno, da so svoje orožje v pomoč porabili. Pri tej priložnosti bil je eden kmet preboden in dva obstreljena, kojih je uže jeden, žrtev svoje nevednosti in surovosti, svojo dušo izdihnil. (Gotovo bode vestna sodniška preiskava pokazala, da bi se z večjim taktom, katerega včasih žandarjem manjka, ne bi bila dala nesreča odvrti. Ur.)

Iz bele Krajine 23. avg. [Izv. dopis.] Pod vodstvom c. kr. okr. š. nadzornika g. Jeršinoviča vršila se je dné 21. t. m. uradna konferencija. Razen dveh navzoči so bili vsi učitelji. Skupščino sta svojo navzočnostjo počastila g. okrajni glavar in predsednik c. kr. š. sveta.

Namestnik predsednikov je bil g. Šiler, zapisnikar g. Barle in gpd. Bauer. G. nadzornik govori potem o nekaterih pomanjkljivostih, katere je zapazil pri inšpekciji, daje dobre in praktične nasvete, konstatuje zadovoljstvom, da se knjige okr. bukvarne pridno izposojujejo, tolmači važneje ukaze in naredbe, nazadnje še pové učiteljem, kako so uvrstene po novejši postavi službe okraja črnomeljskega. G. Rupnik kaže, kaj se ima o telovadbi učiti v 1. in 2., o snovi za 3. in 4. razred govori pak g. Šetina, ter priporoča Matičino knjigo, „Nauk o telovadbi“. O slovenskem lepopisju poroča g. Kavčič, o nemškem g. Schönbrun, o gospodinstvu gospica Vidic in Arko, o ponavljavnej šoli g. Grm, o uradnih spisih g. Engelman. Videlo se je, da so se referenti marljivo pripravili, ter stvar do dobrega preiskali, zato tudi nij bilo posebnih debat. Ko je potem še g. Ivanetič prečital svoj referat, prišle so volitve na vrsto. Ob 2. popoldne bila je konferencija zaključena. Učitelji so dobili potnino takoj, za kar gre hvala g. nadzorniku.

Pri „Spreizerji“ je bil skupen obed. Po streženi smo bili prav dobro, zabava je bila prijetna, sploh se je videlo, da v tem okraji so učitelji lepo složni.

Iz Železnikov 22. avgusta. [Izv. dopis.] Naznanil bi rad v našem jedinem dnevniku nekatere bolj zanimive zadeve, ki so se dogodile v Železnikih zadnje dni. Nij še razpela svojih kril jutranja zarja 10. avgusta, uže je grmenje možnarjev predramilo naše tržane iz sladkega spanja in jim naznanjalo slovesnost vstalega dne. Radi se sicer dajo Železnikarji motiti v Morfejevem naročji, posebno ko jim smodnikov puh potresa vrhove gorá, in kadar bobne Snegovniku rebra v silnem odmevu, vendar denašnje pokažnje nij bilo zastonj. Obhajal je namreč ta dan novo mašo g. Tomaž Potočnik, tukajšnji rojak, in zato toliko veselja in toliko pričakovanja! Vsaka fara na Slovenskem obhaja z ginljivo radostjo dan, ko uvede jednega svojih sinov v vinograd Gospodnji. Zakaj bi torej denes molčali glasovi železniških zvonov, ki so uže tolikokrat tako ubrano, zraven pa gledé šte-

vilnosti tako ponosno slavili novomašnike, in zakaj bi src svojih faranov ne ginili denes, ko se nekako žalostno tožijo, da zdaj ne bodo veliko let več spremili nobenega prvenca pred altar Gospodov. Škoda, gotova škoda je za cerkev in narod, da starši pri nas vedno redkeje pošiljajo v šole brihtne glavice svojih otrok. Ali je temu kriva nemčurska osnova naših šol ali vidno rastoče ubošstvo, ali pomanjkanje nedanje podpore, kdo naj razsoja? Jeden pravi tako, drugi drugače. Vendar v jednom smo pri nas vsi jedini: da je bil 10. avgust vesel in lep dan. Tega nas je zagotovil tudi g. F. Levičnik, tukajšnji rojak, na prižnici v svojem izvrstnem novomašnem govoru.

Razen mnogih odličnih svatov je slovesnost povečal s svojo navzočnostjo tu na odihu bivajoči gospod baron Pilat, avstrijski konzul v Benetkah, in njegova prebaga soproga. Da je ljudstvo radovedno občudovalo baronovo parado in bliščeče križce in zvezde na njegovih prsih, razumeje se. Vsaj je malo dni poprej pozdravljaj ta gospod v priprostej ribčevij obleki najrevniše ljudi. Zarad te ljudoljubnosti in njegove katoliške zavesti čaka visocega gosta vedno iskren sprejem našega ljudstva, kadar pride dihat čisti zrak mej naše zelene goré.

Nove maše slovesnost je najbolj povzdignilo novo šatorišče (tabernakelj) v farnej cerkvi, ki je bilo dva dni poprej stavljeno. To ti je v resnici kinč veličastni železniške cerkvi, tako da daleč okrog nij enacega. Vsaj se pa tudi spodobi, da je stanovanje Najsvetejšemu izdelano z vso človeško umnostjo. Naš g. župnik, koji je mej težavami preplul mnogo valov, dospel je slednjič do svojega cilja in v novo cerkev postavil delo, katero bodo občudovali pozni zanamci. Izsekano je šatorišče iz snežno-belega tirolskega marmorja, in kadar óno dobi malo temnejo zadnjo steno, stopilo po pred oči v polnej svojej krasoti. Reči se mora, da je pri tem izdelku slovenski umetnik g. Vurnik v Radovljici popolnem pokazal svoj velik talent. Vtis je impozanten, in to tem bolj, ker je šatorišče zelo visoko zaradi višave cerkve, in ker bo stalo samo brez altarja na steni. S kako skrbljivostjo so izrezljane celo malenkosti! Res čuditi se ne more, kdor néma okusa za lepo. Kaj lično se podajo k belemu marmorju v ognji pozlačene dvostezajna vratica, ki so delo g. Zadnikarja v Ljubljani.

Tudi nove orglje so dobile pri tej priliki svatovsko obleko, za katero so zložili naši kovači žreblje po ješah, in jih prodali za orglje. Revno je naše ljudstvo, a vneto je za čast božjo in ne zgubi upanja na boljše bodočnost.

Po dokončanej novejši maši vršil se je spreved iz cerkve v župnikovo stanovanje na gostijo.

Po starej navadi železniških novomašnikov obhajal je drugi dan novoposvečence sv. mašo slovesno ob 10. na Logu pri sv. Frančišku, kjer počivajo naši ranjki, in vtorek so potem razen njega še štirje Železnikarji opravili sv. daritev v prijaznej in mičnej cerkvi M. B. v Suši.

18. avg., na rojstveni dan našega presvitlega cesarja je bila pa zopet ob 9. slovesna sv. maša v farnej cerkvi, in tu nas je iznenadila raz kora baronica pl. Pilatova s svojim prekrasnim, milodonečim glasom. Da obhajamo se slavnostjo rojstveni god cesarjev, potrdi le staro našo prislovico: „Mi smo cesarjevi!“

Dostavim naj svojemu poročilu le še to, da smo denes pokopali vrlega in blagega mladenci Blaža Jerala, koji je moral zapustiti svet v življenja cvetu, pola upa in dobrih nad.

Iz Mostara v Hercegovini 18. avg. [Izv. dop.] Dan rojstva našega svetlega vladarja smo tudi v „Novej Avstriji“ praznovali slovesno. V predvečer je bilo vse mesto Mostar lepo razsvitljeno. Raz vseh oken so vibrle cesarske in narodne zastave. Na turških cerkvah je bilo videti na tisoče lučic in banderc. Isto tako je na srbskej cerkvi vse blestelo in so zažigali krasne umeteljne ognje. Tudi katoliška cerkev se je odlikovala po svojem sjaji. Pred stanovanjem fml. Gurana stavirali dve godbi razne narodne himne in naposled znani Radeckega marš. Ko je bila zaigrana „cesarska“, so jeli pritkravati lepo ubrani zvonovi v katoliške in pravoslavne cerkvi. In v tem veličastnem časi se je pomikala velikanska množica zbranega ljudstva po ulicah in sicer se je bralo na obrazu vsakemu neko neizrazno zadovoljstvo. Vse se je tako mirno in redno vršilo, da bi človek, kateri je kedaj čul o značaji turškem, skoraj ne bil verjel, da je kaj takega mogoče v novoosvojenem mestu turškem. Denes zjutraj za rano so začeli na konaku in fortu pokati topovi in godba je obšla vse mesto. Ob 8. so se zbrali v kristijanskej cerkvi vsi višji vojaški dostojanstveniki, a v grškej so bili pri božjej službi navzočni politični uradniki in veljavnejše osebe iz Mostara. Prebivalci so ta dan bili vsi praznično oblečeni. O polu dne je bil slavnostni banket v hotelu „pri cesarici Elizabeti“ in so se tudi glasila gromenja topov na konaku in fortu. Tako je bil praznovan dan, za kateri nij nihče mislil, da bodo Mostarci brez ukazov iz svojega nagiba priredili tako izborna razsvitljavo in krašenje hiš in se izkazali verne podanike najvišjega prestola avstrijskega.

Albrehtovci, polk 44, so odrinili proti Novemu pazaru.

Naši ljudje, posebno starejši vojaci težko čakajo odpusta in uže obupajo. Velika hvala gró na vsak način požrtvovalnosti g. polkovnega zdravnika dr. Schiffererja, našega vrlega rojaka, kateri s tolažilno besedo krepi onemogle duhove in nij le izvrsten telesen lečnik, nego zdravlja tudi vspešno mnoge dušne rane, za katerimi so jeli bolevati naše dežele sinovi na tujej zemlji. J. S.

Domače stvari.

— (Naš državni poslanec), gospod dvorni tajnik Schneid, je šel predvčeranjem za nekaj dni na svojo graščino pri Kamniku. V Ljubljani je vdovi dr. Žige Bučarja, svojega prerano umrlega prijatelja, naredil kondolentno vizito.

— (Imenovanje.) Gospodična Berta Heinricher je imenovana za učiteljico na učiteljiščnem pripravnišči in na vadnici v Ljubljani.

— (V Kamniku) je namesto odstopivšega župana Kecla, voljen g. Exler za župana, a svetovalca sta g. Julius Staró in g. F. Prelesnik.

— (Nevaren skok.) Iz Celja se piše o smrti Strleta, včeraj v dopisu iz Celja omenjenega: Tukajšnje okrožne sodnije avskultant g. A. Strlé si je po neprevidnosti sam pruzročil svojo naglo smrt. Dnó 14. t. m. se je namreč pripeljal od komisije domov in je nekako nerodno skočil z voza. Začutil je brž nekakšno bolečino, kakor da se mu je v drobru nekaj utrgalo. Bolečine so bile vedno

večje in v kratkem času je bilo mlademu možu ostaviti svet. A. Strle je bil po vsem izvrsten dijak. Gimnazij je dovršil v Ljubljani, jurišne študije na Dunaji. Njegovi prijatelji in tovariši so ga prav radi imeli in je bil v vsakej družbi cenjena oseba. Pokojnik se je tudi nekoliko ukvarjal s pesništvom in je bil obče vrl naroden značaj. Obtojen po pravici obhajemo njega zgodnjo smrt.

— (Rešitev življenja.) Iz Radovljice se nam piše 23. avg.: Grozna nesreča bi se bila skoraj blizu tukajšnjega kopališča, ki se nahaja blizu stoka Savice v njeno sestro Dolinko, pripetila. Kakor znano, bila je pretekle dneve tudi pri nas na Gorenjskem velika vročina, in vse je hitelo v bližnjo Savico svoje vroče ude hladiti. Dne 22. t. m. šla se je tudi tukaj zaradi zdravega zraka stanujoča gospod. L. P. po navadi kopat. Ko se je skopala, stopila je v čoln, da bi se malo po Savici vozila. Ker je pa voda precej deroča, prišla se je za bližnje drevo, da bi čoln tem lažje od obrežja odrinila. Ali s tem je izgubila ravnotežje, čoln se obrne, in gospodičino potegne v globino. V tem hipu tolike nevarnosti odrine junaški g. G. S. čoln kolikor mogoče od obrežja, ter z veliko silo izvleče prestrašeno gospodičino iz neljubega kopališča. Prvi strah prihajajočih spremenil se je v veselje zaradi rešitve, gospodičina pa se je podala v obleki proste kmetice proti Radovljici.

— (Iz Idrije) se poroča, da je bil tja prišel 24. t. m. fcm. baron Kuhn, pa šel po tlej čez hribe v Loko.

— (V Celovcu) dela veliko senzacijo nenadna vest, da je dozdej dobroglasna trgovska firma Ohrfandel in sin falirala. Pasiva znašajo nad 400.000 tisoč gold., aktiva so dvomljiva. Za to hišo bode padlo brez dvoma še več manjših, ki so bile z njo v kakej zvezi.

— (Miklošičevo) novo tretje izdanje „Altslovenische lautlehre“, ki je izšlo pri Braumüllerji na Dunaji, v pristavku častno omenja razpravo ljubljanskega profesorja Fr. Levca v lanskem programu „die sprache in Trubers Matthäus“.

Razne vesti.

* (Požar na železnici.) Minole sobote so se vneli vozovi jednega teškega vlaka na postaji ogerske državne železnice v Pešti. Vlak je imel 48 vóz, mej temi 8 napolnjenih samo s sodčki s petrolejem. Ti so se vneli in pogoreli. Škode je nad 100.000 gld. Druge zraven priklopljene vozove so rešili.

* (Ladija ukradena.) Iz Reke pišejo, da je tam 20. t. m. po noči ukradena bila jako lepa ladija gospoda Johna Whiteheada, sina iznajditelja torpedov. Ali ker tat ladije nij dovelj vode za piti imel, moral je na kvarnerske otoke zaviti in jo prositi. Tam ga je prišla jedna ladija izmed onih dveh, ki sta bili poslani zasledovati ga. Pomorski tat je Magjar iz Pešte.

* (Risi na Ogerskem.) Iz Tatrafüreda se poroča: Ko je minoli teden naš gozdar hodil po šumi, pade z jedno nego v globoko jamo. V tem hipu skoči iz jame velik ris in zbeži mej drevjem. Gozdar, katerega je žival nekoliko osupnila, srpo za begočim pogleda, a že začuje renčanje in takoj potem plane ven drug ris, manjši od prvega, in se tudi izgubi v hosti. Gozdar izpoznavši v poslednjem mladiča in vedoč, da ris néma nikdar samo jednega jedinca, poseže v jamo in skoraj privleče iz nje drugega mladiča, katerega potem odnese v Tatrafüred in ga tamkaj dá zapeti v gajbo, kamor so ga hodili gledat mnogi tujci, ki bivajo ondi zaradi kopelij. Mater risiko so potem zasledili in stre-

ljali nanjo, a zadel je nij nihče. Mladega ujetnika bodo poslali v cesarski živalski vrt.

* (Svojo ženo zaigral) je neki rusk kvartopirec ter je sedaj prosil mirovnega sodnika v Petrovskem, da posreduje, ka se mu vrne v igri izgubljena zakonska družica. Mirovni sodnik mu je odbil prošnjo, rekoč: „da ne spada v njega področje, izterjevati pri igri narejenih dolgov.“ Prositelj se je zdaj obrnil do okrajnega sodišča v Petrovskem.

Listnina opravištev: Slavnej čitalnici v Cerknici: Plačano do 15. novembra 1879.

Zahvala.

Ob priliki slovesnega praznovanja rojstvenega dneva Nj. Veličanstva dne 18. t. m. v Želimljah na Franc. Jožefovem vrhu je bil po inicijativi g. nadgozdarja J. B. po gospodični M. St. od slavne družbe za pogorelec na Igu znesek 50 gld. 88 kr. nabran in podpisanemu izročen. Za ta znameniti in velikodušni dar se v imenu obdarovanih pogorelcev vsem, kateri so k temu znesku kaj pripomogli, najpriščneje zahvaljuje

Ig, 25. avgusta 1879.

Franjo Govekar, nadučitelj.

Umrlj v Ljubljani.

23. avgusta: Franca Kastelic, delavca hči, 11 m., na poljanskej cesti št. 57, za difteritis. — Vjém Detter, trgovca sin, 4 mes., pod Trančo št. 2, za božjastjo.

24. avgusta: Marija Taškar, delavka v tovarni za tabak, 25 let st., na žitnem trgu št. 1. za tuberkulozo. — Reza Strle, kleparja žena, 27 l., v Kurje vasi št. 4, za črevesno tuberkulozo.

V deželnej bolnici:

21. avgusta: Jan. Dovjak, gostač, 63 let.

24. avgusta: Jožef Peče, klobučar, 31 l., za pljučno tuberkulozo.

Tujci.

26. avgusta:

Evropa: Schleier iz Gradca.

Pri sionu: Pollak iz Dunaja. — Luzatti iz Trsta. — Herman iz Dunaja.

Pri Mailé: Büchler iz Dunaja. — dr. Zistler iz Gradca. — Fischhof, Jelenec, Zerkovitz, Weiser iz Dunaja.

Pri bavarskem dvoru: Lončarič iz Selc. — Gatti iz Erceg Novi. — Braun iz Zagreba.

Pri avstrijskem cesarji: Plivančič iz Sevnice

Loterijsne srečke.

V Trstu 23. avgusta: 1. 27. 69. 70. 68.

V Linci 23. avgusta: 82. 49. 20. 66. 81.

Dunajska borza 26. avgusta.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	65 gld.	35 kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	67	25
Zlata renta . . .	78	35
1860 drž. posojilo . . .	124	50
Akcije narodne banke . . .	821	—
Kreditne akcije . . .	253	50
London . . .	116	60
Srebro . . .	—	—
Napol. . .	9	25 1/2
C. kr. cekini . . .	5	50
Državne marke . . .	57	15

Za srčno sočutje ob smrti gospé

Rozalije Illovsky,

za mnogobrojno izpremljevanje na pokopališče, in gg. pevcem za gniljivo nagrobno izreka najtoplejšo zahvalo

(397)

žalujoča rodbina.

V Rudolfovem, dne 24. avg. 1879.

Za čiščenje in izboljšanje vina

najboljše, najhitrejše in najcenejše sredstvo je

prava francoska žolca.

To, kakor tudi prosti navod, kako se rabi, dobi se zmirom z osebnim ali poštnim naročilom pri A. Hartmannu v Ljubljani, v Luka Tavčarjevi hiši. (330—11)

Najsijajnejši vspeh zagotavljam. Troški za čiščenje znašajo za vsak hektoliter 4 1/2 kr.

Hiša na prodaj.

Hiša št. 8 v Rožnih ulicah, ki je posebno priprava za krmarstvo in branjarijo, prodá se iz svoje volje. Natančneje ustmeno ali pismeno pové gospod Matevž Jevc, agent za užitninski davek v Višnji gori na Dolenjskem. (295—9)

Janez T. Lacher,

posestnik tovarne za izdelovanje hišnega orodja v Mariboru,

sprejme brezplačno v uk S dečkov, in sicer: 4 za mizarstvo, 1 za strugarstvo (drakslar) in 1 za tapecirarstvo. (395—1)

Za gospodinjo

ali pomagalko gospodinji želi priti gospodičina ali tu ali na kmeto. Izurjena je dobro v kuhi, domačem in poljskem delu. Odgovor da opravništvo „Slovenskega Naroda“. (396—1)

Konji v ceno!

Dva para konj, mladih in brez pogreškov, močnih in postavnih, vsi železne boje, dva po 15 1/2, dva po 15 pestij visoka, prodamo po nizki ceni.

Natančneje poroča iz prijaznosti trgovska firma A. Hartmann v Ljubljani v Tavčarjevi hiši. (394—2)

Adolf Eberl,

zaloga oljnatih barv, laka in firneža,

v Ljubljani, (335—13)

na Marijnem trgu, poleg frančiškanskega mostu.

V najem se dá

za jedno ali več let v Cerknici (Notranjsko) na glavnem trgu

prodajalnica,

sestoječa iz prostora za prodajanje, jedne sobe, jednega magacina in prostorne kleti. (389—2)

Natančneje izve se v Ljubljani pri g. Orešku (trgovina s suknenim blagom) v špitalskih ulicah.

Kupijo se črešplje (slive)

naj si bode v katerem kraju hoče, po dobri ceni, in sicer bi jih pri posestniku na domu lahko plačali po 3 gld. vagan in še celo črez.

Kdor ima tega blaga na prodaj, naj se oglasi pod naslovom: N. N. & Comp. pri Gorici, pošta Kviška. (385—2)

Naznanilo.

Vsem svojim p. t. klientom in znancem imam čast naznaniti, da sem se iz toplice vrnil in da sem svoje zdravniško poslovanje zopet pričel. Ordiniram od 8.—9. ure zjutraj in od 3.—4. ure popoldne.

Vsuga zdravilstva

Dr. J. Derč,

(393—2)

Accoucheur.

Nove vozne liste

za železnice

prav po nizki ceni priporoča

„Narodna tiskarna“ v Ljubljani.

Slovenske knjige.

Pri uredništvu „Slovenskega Naroda“ se dobé in na pismo željo tudi proti poštnemu povzetju pošiljajo naročevalcem sledeče slovenske knjige:

1. „Doktor Zober“, originalen slovenski roman od J. Jurčiča. Cena 60 kr.
2. „Kalifornske povesti“ od Bret Harte-a. Cena 50 kr.
3. „Tugomer“, tragedija v 5. dejanjih. Spisal J. Jurčič. Cena 60 kr.
4. „Na Žerinjah“, izviren roman. Spisal Janko Kršnik. Cena 60 kr.
5. „Župnik Wakefeldski“. Spisal Oliver Goldsmith. Iz angleščine poslovenil Janez Jesenko. Cena 1 gld.
6. „Mej dvema stoloma“, izviren roman. Spisal J. Jurčič. Cena 50 kr.
7. „Cvet in Sad“, izviren roman. Spisal J. Jurčič. Cena 80 kr.